

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำไปตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันตีพิมพ์นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชของกัญชา พันธุ์เขียวพงัน 01 (*Cannabis sativa* 'Keaw Phangan 01') ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพันธุ์พืชดังกล่าวให้ทราบโดยทั่วกัน ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิพาทว่า การยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๙๔๐ ๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันตีพิมพ์เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายสุรภิตติ ศรีกุล)
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิตพืช
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมวิชาการเกษตร

กัญชาพันธุ์เขียวพ้งัน 01
(*Cannabis sativa* 'Keaw Phangan 01')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล 1. นายสุฤกษ์ โชติช่วง
 2. นายवासินธุ์ โชติช่วง
 3. นายพงษ์ศักดิ์ ชูจันทร์
 4. นายตรีวิทย์ จงจิตต์
 5. นายนฤเดช ทองมาก
 6. นายทวิช สมหวัง

ที่อยู่ 49/1 ม. 2 ต.บ้านใต้ อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี 84280

โทรศัพท์ 0895931513

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

กัญชาพันธุ์เขียวพ้งันเป็นสายพันธุ์กัญชาที่ได้เก็บรวบรวมและคัดเลือกสายพันธุ์โดยแพทย์พื้นบ้านประจำท้องถิ่น (หมอพื้นบ้าน) ที่ทำการคัดเลือกต้นกัญชา/สายพันธุ์กัญชาตามวัตถุประสงค์ของการใช้ประโยชน์ทางยาสมุนไพรและรักษาโรคต่างๆ และด้วยภูมิศาสตร์ของเกาะพะงันที่เป็นเกาะซึ่งอยู่ห่างไกลจากแผ่นดินใหญ่ ทำให้กัญชาพันธุ์เขียวพ้งันมีการเจริญเติบโตแบบเดี่ยวตามลำพ้งไม่มีสายพันธุ์อื่นปะปน ทำให้การผสมข้ามสายพันธุ์จึงค่อนข้างเป็นไปได้ยาก ส่งผลให้กัญชาพันธุ์เขียวพ้งันคงความโดดเด่นและคงเอกลักษณ์ของสายพันธุ์ไว้ได้อย่างดี ดังนั้น การคัดเลือกสายพันธุ์และการผสมพันธุ์จึงเป็นแบบพันธุ์ผสมเปิด (open pollination, OP) ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2540-2563 ทีมแพทย์แผนไทยและสมุนไพรพื้นบ้าน ได้คัดเลือกพันธุ์ของกัญชาสายพันธุ์ท้องถิ่นของอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ พันธุ์ท้องถิ่นชื่อนาง โดยรวบรวมและคัดเลือกกลุ่มของสายพันธุ์ที่มีลักษณะดี คัดเลือกต้นที่มีลักษณะทรงพุ่มได้สัดส่วน ลำต้นอวบ มีช่อดอกที่แน่น/ปริมาณมาก และมีกลิ่นหอมคล้ายผลไม้สุก ทำให้ได้กัญชาพันธุ์เขียวพ้งันมีลักษณะและสรรพคุณที่เหมือนกัน ซึ่งการผสมพันธุ์แบบเปิด (OP) โดยทำการปลูกกัญชาสายพันธุ์ท้องถิ่น (ท้องถิ่นชื่อนาง) ที่ได้จากการรวบรวมเมล็ดจากแต่ละแหล่งที่มีการปลูกและใช้ประโยชน์ จำนวน 10-20 เมล็ดจากแต่ละแหล่งปลูกในพื้นที่ของเกาะพะงัน ซึ่งการปลูกในรูปแบบนี้จะทำให้ประชากรที่ได้มีต้นกัญชาเพศผู้และต้นเพศเมียในสัดส่วนใกล้เคียงกัน และปล่อยให้กัญชาผสมเปิด (OP) เมื่อติดเมล็ดและเมล็ดมีการพัฒนาจนสุกแก่ได้เป็นลูกผสมเปิดชั่วรุ่นที่ 1 (F₁) ทำการเก็บเมล็ดจำนวน 200 เมล็ด และนำเมล็ด 50 เมล็ด มาปลูกประเมินแบบ outdoor ที่ฮอยสวนป่า หมู่ที่ 2 บ้านในสวน ตำบลเกาะพะงัน อ.เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งก็คือ ไร่วิถีพะงัน (Phangan Community Garden) ในปัจจุบัน ประเมินคัดเลือกตามเกณฑ์คือ ต้นที่มีลักษณะทรงพุ่มได้สัดส่วน ลำต้นอวบ ตรง สูง 1.5-2 เมตร มีช่อดอกแน่นและมีปริมาณดอกจำนวนมาก มีกลิ่นหอมคล้ายผลไม้สุกชัดเจน เมื่อช่อดอกติดเมล็ดและเมล็ดพัฒนาจนสุกแก่ได้เป็นลูกผสมเปิดชั่วรุ่นที่ 2 (F₂) ดำเนินการเช่นเดิมทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง จนกระทั่งปี พ.ศ. 2563 ได้เมล็ดพันธุ์ชั่วรุ่นที่ 12 (F₁₂) ที่มีลักษณะประจำพันธุ์ที่ชัดเจนตามที่ตั้งเกณฑ์ไว้ เมื่อทำการวิเคราะห์สารสำคัญของช่อดอกแห่งพบว่า มีปริมาณสารสำคัญ Total THC เฉลี่ยร้อยละ 7.90 w/w และ Cannabidiol (CBD) ร้อยละ 0.5 w/w CBG ร้อยละ 4.61 อัตราส่วน THC:CBD คือ 15.90:1 และให้ชื่อพันธุ์ว่า กัญชาเขียวพ้งัน 01

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปีพ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2540-2550	เก็บรวบรวมและคัดเลือกสายพันธุ์กัญชาพื้นเมืองเกาะพะงัน	แหล่งปลูกในพื้นที่ อำเภอเกาะพะงัน
2551	กัญชาพันธุ์ท้องถิ่นของนาง ผสมเปิด (OP)	ไร่วิถีพะงัน ซอย สวนป่า หมู่ที่ 2 บ้านในสวน ตำบล เกาะพะงัน อ.เกาะ พะงัน จ.จังหวัดสุ ราษฎร์ธานี
2552-2561	คัดเลือกและปลูกต้นเพศเมียและต้นเพศผู้ อย่างละ 25 ต้น ทำการผสมเปิดในกลุ่มของประชากร	
2561	คัดเลือกและปลูกต้นเพศเมียและต้นเพศผู้ อย่างละ 25 ต้น ทำการผสมเปิดในกลุ่มของประชากร	
2562	ปลูกทดสอบสายพันธุ์	
2563	วิเคราะห์ปริมาณสารสำคัญ	
	กัญชาพันธุ์เขียวพงัน 01	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย กัญชาพันธุ์เขียวพงัน 01 ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Cannabis sativa</i> 'Keaw Phangan 01' วงศ์ Cannabaceae ไม้ล้มลุก
ราก	เป็นระบบรากแก้ว มีรากแขนงจำนวนมาก
ลำต้น	ลำต้นตั้งตรง ความสูง 150-200 เซนติเมตร ทรงพุ่มกว้าง 80-100 เซนติเมตร ลำต้นมีเส้นรอบวงเฉลี่ย 12 เซนติเมตร เปลือกลำต้นเรียบ ขรุขระเล็กน้อย สีเขียว หูใบแยกเป็นรูปหอก และมีขน
ใบ	ใบประกอบรูปนิ้วมือ ใบย่อย 5-7 แฉก ใบกว้างเฉลี่ย 20 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 25 เซนติเมตร ใบกลางกว้าง 2.0- 3.5 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 25 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม โคนใบสอบเรียว ขอบใบจักฟันเลื่อย จักฟันเลื่อยลึกประมาณ 4-5 มิลลิเมตร แผ่นใบด้านบนสีเขียวเข้ม ด้านล่างสีเขียวอ่อนกว่า เส้นใบชัดเจน ยอดอ่อนสีเขียว ก้านใบยาว 4-7 เซนติเมตร สีเขียว

ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกเพศเมียแน่นลักษณะเป็นกระจุก ช่อดอกกว้าง 4-15 เซนติเมตร ความยาว 15-30 เซนติเมตร สีเขียวเข้ม ความแน่นช่อดอก มีช่อดอกย่อย 10-20 ช่อดอก รวมกันเป็นกระจุก มีไตรโครมแน่นละเอียด ยอดเกสรเพศเมีย สีเขียว-ขาว
ผล/เมล็ด	เมล็ดรูปกลมรี รูปทรงไข่ กว้าง 0.34 เซนติเมตร ยาว 0.46 เซนติเมตร ผิวเรียบ สีน้ำตาล สีครีมบางส่วน มีลายแถบสีเข้มเป็นทางยาว น้ำหนัก 1,000 เมล็ด หน้า 27 กรัม
ลักษณะอื่นๆ	<ol style="list-style-type: none">1. ช่อดอกแห้ง มีปริมาณสารสำคัญ Total THC เฉลี่ยร้อยละ 7.90 w/w และ Cannabidiol (CBD) ร้อยละ 0.5 w/w CBG ร้อยละ 4.61 อัตราส่วน THC:CBD คือ 15.90:12. ผลผลิตต่อต้น ดอกแห้งที่ความชื้นไม่เกินร้อยละ 10 คือ 0.5-1 กิโลกรัม และผลผลิตต่อไร่ ได้ดอกแห้งที่ความชื้นไม่เกินร้อยละ 10 คือ 400-450 กิโลกรัมต่อไร่3. เป็นกัญชาที่ตอบสนองต่อช่วงแสงวันสั้น4. ฤดูที่เหมาะสมต่อการปลูก คือ ฤดูฝน ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม เป็นต้นไป และมีอายุการเก็บเกี่ยว 110-120 วัน

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกัญชาพันธุ์เขียวพวง 01
 ก ต้น ข ใบ ค-ง ต้นและช่อดอกเพศเมีย ฉ-ช เมล็ด

กัญชาพันธุ์เขียวพวง 01